

Vikane 8. april 2019

Fredrikstad kommune
Virksomhet regulering og byggesak
Postboks 1405 FREDRIKSTAD
postmottak@fredrikstad.kommune.no

Høringsinnspill fra Vikene Vel til Områderegulering med konsekvensutredning for del av Hankøundet – saksnr 12/18464

Hensikten med planarbeidet er å utvikle Hankøsumrådet som et regionalt og nasjonalt fritidsaktivitetsområde med fokus på seilspport, maritim turisme og friluftsliv i samsvar med føringene i kystsoneplan for Fredrikstad kommune 2011-2023. Med dette som bakteppe vil Vikene Vel gi uttrykk for at omfanget av planen er altfor omfattende, det er ikke lagt inn rekkefølgebestemmelser vedrørende sikkerhet langs veien eller på sjøen. Deler av planen medfører store inngrep i naturen med klare brudd på ulike lover.

1. OMFANG

Planens omfang er for omfattende for et avgrenset område som Vikane.

Nasjonalt seilportsenter

Planens ambisjoner om et nasjonalt seilportsenter samsvarer ikke med det området kan tilby. Norges Seilforbund har ingen planer om å etablere et nasjonalt seilportsenter hverken på Hankø eller i Norge for øvrig. Mye av denne planen er derfor basert på feil grunnlag.

Hankøs storhetstid som seilarena forbindes med regattaer for store båter som kom på egen kjøl og tålte hardt vær. I den første tiden lå de i bøyer/til ankers i sundet. Senere ble Hankø Yacht Club en populær base. Vakker natur, småskalapreg og kongelig nærvær var viktig. For den type regattavirksomhet som har dette preget, vil Hankø fortsatt være meget populært.

Utviklingen i retning av båter (lette joller, superraske foilende båter, kitere og brett) som må fraktes på bil og ha parkering for hengere, møter utfordringer på Hankø. Krav til parkering, campingplasser, kort avstand til baneområdet og kanskje mer beskyttet farvann favoriserer andre arenaer. Meget store arrangement for joller vil derfor av mange grunner ikke passe på Hankø. Skal Hankø tilføres slike kvaliteter vil det lett komme i konflikt med andre viktige hensyn.

Båt- og parkeringsplasser

Den foreslåtte netto tilveksten på 300 båtplasser er nok til å dekke behovet for ca. 1500 nye boliger/fritidsboliger (måltallet er hentet fra Kystsoneplanen for Sarpsborg). Ny kommuneplan for Fredrikstad legger opp til at kun 10 % av 550 nye boliger pr år skal etableres i lokalsentra. Slevik og Vikane er et av 7 lokalsentra i kommuneplanen. Det betyr at mindre enn 10 boliger kan etableres pr år i området Vikane/Slevik. Med denne utbyggingstakten vil behovet for nye båtplasser være ca. 2 pr år. En netto tilvekst på eksempelvis 100 båtplasser vil dekke behovet i 50 år, dvs. langt utover kommuneplanens planperiode. Et slikt antall nye båtplasser i Hankøundet vil trekke kunder fra fjerntliggende områder. Dette er ikke i tråd med nasjonal målsetting om redusert transport og bilbruk.

Antall båt- og parkeringsplasser må reduseres sterkt i forhold til planen. Det er vanskelig å se hvor det kan bli nevneverdige utvidelser av slike plasser uten at det kommer i konflikt med miljøhensyn, risikofylt ferdsel og gjeldende regelverk. Vi vil spesielt henvise til Østfold fylkeskommunes uttalelse datert 01.04.2019: *Det bør også vurderes hvordan et så høyt antall parkeringsplasser i dette området vil innvirke på nullvekstmålet i persontrafikken.*

Fjellhall

Planen inkluderer bygging av en fjellhall med bortimot samme parkeringskapasitet som samlet for alle tilsvarende anlegg i Fredrikstad sentrum. Inngangspartiet, uansett «pynting», vil utgjøre et kraftig fremmedelement, og utkjøringen til fv. 117 vil utgjøre en trafikkmessig risiko. Det er stor

rasfare i området, med digre rullesteiner i bratte fjellsider tett inntil og over bebyggelse. Daglig, kanskje i flere år, vil lastebillass måtte frakte ut anslagsvis 500 000 tonn med steinmasse gjennom lokalområdet. At fjellhallen foreslås brukt til lagerplass utenom sesongen, betyr at fjerntrafikk tilføres området. Dette er uforenlig med de eksisterende veiforholdene i området, og trafikken bør heller begrenses. En fjellhall ville ha løst alle parkeringsutfordringer, men er urealistisk og må tas ut av planen. Ledige landområder på fastlandssiden til parkering er svært begrenset. Nye brygger må samsvare med etablering av nye parkeringsplasser.

Overnattingskapasitet

Planen legger opp til bygging av en rekke nye overnattingssteder, selv om området i dag har overkapasitet på ledige senger, også ved større arrangementer. Overnattingshusene i planen ligger alle innenfor 100-metersbeltet mot sjø. De vil stenge for utsikt og tilgang til sjøen, samt forringe områdets karakter. Utenom sesongen vil overnattingsstedene stå som tomme skall, og området vil oppleves dødt og utilgjengelig.

2. REKKEFØLGEBESTEMMELSE

Det legges opp til en vesentlig utbygging av brygger og parkeringsplasser som betyr stor økning av trafikken både til lands og til vanns, både innenfor og utenfor planområdet. Det er allerede stor trafikk i området, og en ytterligere økning vil gå på bekostning av sikker ferdsel.

Veitrafikk

Til oppstart av Områdereguleringen i august 2010 spilte Vikene Vel inn forslag om gang- og sykkelvei som første tiltakspunkt til kommunen for å trygge myke trafikanter langs fv. 117. Siden 2010 har det kommet vesentlige utbygginger i distriktet, og trafikken øker i takt med disse. Det må innarbeides en rekkefølgebestemmelse for opparbeidelse av gang- og sykkelvei fra Fjellbergtoppen til Slevik kryss. Rekkefølgebestemmelsen må knyttes til gjennomføring av tiltak innenfor planområdet som medfører økt biltrafikk.

Trafikk på sjø

Ferdsel på sjøen skal foregå på en sikker måte. Det legges opp til en fortetting mellom Furuøy og Gullikskjær av store og massive bryggeanlegg samt base for regattaseilere ved Hankø Marina (HM). Store motorbåter, seilbåter, vannscootere og en ferje skal sammen med barn i små joller, padlere o.l. ferdes i samme område. Planen overser undervannsskjæret ved innseilingen til de foreslåtte nye bryggene til HM. Trange passasjer og etablering av driftsbygninger på bryggene til HM vil forverre sikten, som allerede i dag er vanskelig. Mellom HM og Hankø Yacht Club planlegges det ytterligere innsnevring av et langt, smalt område hvor båttrafikken er stor, både langsgående og kryssende. Planen legger derfor opp til økt fare for ulykker. Det er foreslått økt politikontroll som avbøtende tiltak, noe som ikke oppleves troverdig.

Vi vil også bemerke at det er dårlig vanndybde i området for utsetting av båter/joller ved Hankø Marina. Dette er også påpekt av KNS. Det vil være umulig og forbundet med høy risiko å manøvrere båter mellom de planlagte bryggene og Gullikskjær. Her trenger klaringen å være minst 300 meter.

Kommunen må sørge for å gjennomføre en risikoanalyse av trafikken til sjøs, basert på grundige trafikktegninger. Analysene bør gjøres av faglig kompetent personell.

3. MILJØ

Planen vil i stor grad endre områdets karakter pga massiv utvidelse og utfylling i sjø, ny og til dels omfattende bebyggelse på land samt store miljømessige inngrep, alt innenfor 100-metersbeltet langs sjøen.

Naturmangfoldloven

Kommunen har et særlig ansvar for og en plikt til å sikre at overordnede retningslinjer og lovverk følges (jfr. plan- og bygningslovens § 1-8 om byggeforbud i 100-metersbeltet, rikspolitiske retningslinjer (RPR) for Oslofjordområdet og Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen), noe som ikke er gjort i denne planen. Mudring og masseutfylling utenfor HM bør unngås, og kartlegging av ålegress må gjennomføres, jfr naturmangfoldlovens § 8

om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag.

Vannmiljø

Hankøsundet er fra naturens side sårbart når det gjelder forurensning. Sundet har en form som begrenser vanngjennomstrømming. Mindre gjennomstrømming og økt vanntemperatur gir mer algevekst, noe som er negativt for livet i vannet. Planen legger opp til stor økning av både brygger og flytebrygger som påvirker lysforhold og vanngjennomstrømming, både i overflaten og til dels i dypere vannlag.

Planforslaget har ikke tatt hensyn til Regional plan for vannregion Glomma 2016-2021 (omfatter hele Østfoldkysten) og vannforskriften av 2006. Her er det omtalt miljømål og frister. I utgangspunktet skal alle vannforekomster oppnå miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021. Planforslaget skal vurdere og beskrive hvilke konsekvenser tiltaket vil ha for muligheten til å oppnå miljømålene etter vannforskriften og Regional plan for vannforvaltning.

Biologisk mangfold

Både i området ved HM og utenfor Stellaugsbukta, som er foreslått sterkest utbygd, har planleggerne tatt for gitt at det ikke er ålegress. Ålegress er påvist i disse områdene og kan derfor ikke neglisjeres. På Gullikskjær er det hekkeområde for flere fuglearter som er sterkt truet. Planforslaget er mangelfullt også for dette fagfeltet, og det bør gjennomføres oppdatert kartlegging av fuglelivet i planområdet. Dette gjelder også bunndyrfaunaen som kan bli sterkt negativt påvirket av mudring og utfylling i sjø. Nasjonale føringer og fagmyndigheter krever at føre var-prinsippet skal gjelde (jfr naturmangfoldlovens § 9).

Friluftsområder

De svært begrensede friluftsområdene på Vikane er særdeles utsatt. Planen legger opp til at disse fortreges til fordel for nybygg og brygger. Badeplassen på Andersenslippen blir innestengt av nye brygger, utsikten forsvinner bak båter og brygger, vannkvaliteten forringes og tilkomsten begrenses. Furuøy med sin minimale badeplass, med en badetrapp og en liten badestrand (ca 1,5 m bred) vil bli stengt inne av en langsgående, massiv brygge, med vanddybde egnet for store båter. Tilkomsten til badetrappen legges via en omvei rundt halve holmen. Nordre del av Stellaugsbukta, som i dag er allment tilgjengelig og mye brukt til soling og bading samt atkomst til båter, blir bygd ned med ny atkomstvei, utfylling i sjø og 8 nye sjøbuer. Vi ønsker å forbedre adgangen til sjøen for allmennheten fremfor å begrense denne muligheten.

Mye av sjarmen ved Vikane og Hankøsundet er de store, naturgitte kvalitetene, med et typisk kystlandskap med veksling mellom holmer og skjær, mindre bukter og høydedrag. Vannflata i kontrast til det varierte landskapet på begge sider er et viktig identitetsskapende element. Det er en uerstattelig kvalitet at vannspeilet i området fortsatt kan nytes flere steder på bakkeplan fra fastlandet. Ved de foreslåtte utbyggingene vil denne verdien i hovedsak forsvinne og stedet mister mye av sin verdi som rekreasjonsområde.

Joker Vikane - Område N1

Lokalbefolkningen og sommerturistene har et sterkt ønske om å bevare nærbutikken, uten å legge store begrensninger på framtidige eiere. Både butikken og kiosken drives i dag i særdeles uhensiktsmessige lokaler. Nye lokaler med god funksjonalitet når det gjelder adkomst, varemottak, parkering og lager kan sikre fortsatt butikkdrift på Vikane.

4. DETALJREGULERINGSPLAN

Utbyggings-, utvidelses- og utfyllingsplanene er meget omfattende, og lite presist beskrevet i den overordnede planen. Vi ber derfor om at det utarbeides en detaljreguleringsplan for deler av planområdet.

Furuøy/Hankø Marina (HM)

De foreslåtte tiltakene på HM er omfattende og krever store inngrep i naturen. En detaljreguleringsplan vil mer presist og inngående vise det som planlegges bygd ut og de mulige konsekvensene for natur og miljø (vanngjennomstrømming, mudring, sprenging, utfylling, bygging

av store bygg og bryggeanlegg mm). Det vil gjøre det enklere både for offentlige instanser og befolkningen å ta stilling til planforslaget.

Den lokale båtforeningen har fått tilvist 4-5 båtplasser innerst i viken ved fergeleiet på HM, som pga lav vannstand er ubrukelig til dette formål. Vikene Vel anmoder om at det tas hensyn til båtplasser til lokale beboere (35 plasser).

Konklusjon

Planen innebærer mudring, utfylling og sprenging av undervannsskjær og redusert tilgang for allmennheten både til strandsonen og sjøområdene, og er i konflikt med pbls § 1-8, RPR for Oslofjordområdet, naturmangfoldloven, nasjonal vannforskrift og Fredrikstad kommunes vedtatte kystsonesplan. Planen i sin nåværende form må derfor avvises. Arbeidet med å etablere en sammenhengende gang- og sykkelveg bør derimot realiseres snarest mulig.